

VALTUUSTOALOITE 1.12.2025: Ikäerityisten päihde- ja mielenterveyspalveluiden kehittäminen Satakunnassa

Sata-alueen hyvinvointikertomus kertoo, että yli 65-vuotiaiden humalahakuinen juominen on lisääntynyt vuosina 2020-2024 45 prosenttia. Tulos on hälyttävä. Samaan aikaan ikääntyneiden yksinäisyyden ja turvattomuuden kokemukset ovat lisääntyneet.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut tuottavat palvelua myös yli 65-vuotiaille satakuntalaisille. Ovatko nämä palvelut tosiasiallisesti ikääntyneille saavutettavia ja tarkoituksenmukaisia? Ikääntyneet eivät välttämättä hyödy työikäiselle väestölle suunnatusta päihdekuntoutuksesta, eikä palvelun toteuttamisen tavat huomioi riittävästi ikääntyneiden erityistarpeita. Ikääntyneiden asiakkaiden kohdalla korostuu suojaava, perustarpeita varmistava ja huoltapitävä työ, sekä yhteisöihin ohjaava ja niitä hyödyntävä työote.

Kansallisesti eduskunnan apulaisoikeusasiamies on linjannut, ettei palveluiden toteuttamisen tavan tule olla este päihdeettömyyden saavuttamiselle. Asiamies on suositellut, että päihdehuollon asumisyksiköt määrittelisivät selkeämmin kohderyhmänsä, mikä mahdollistaisi ikääntyneille suunnatut asumisyksiköt, joissa olisi päihdehuollon osaamisen lisäksi osaamista esimerkiksi muistisairaiden ohjaamiseen.

Yksi ratkaisematon kysymys koskee vastuunjakoa ja toimialuerajat ylittävää yhteistyötä. Kenelle päihderiippuvuuden kanssa elävän ikääntyneen asia kuuluu: aikuisten palveluiden alaisuudessa toimiville mielenterveys- ja päihdepalveluille, ikääntyneiden palveluille, vai kummallekin? Liputamme yhteisen työn puolesta. Yhdessä tehden voidaan aidosti vastata ihmisen moninaisiin tarpeisiin. Päihderiippuvuus ei poissulje kotihoidon, tukipalveluiden, päivätoiminnan tai yhteisöllisen asumisen tarvetta.

Suomessa ja Satakunnassa tulee panostaa ikääntyneille suunnattuun ehkäisevään päihdetyöhön sekä päihdetyön osaamisen lisäämiseen sinne, missä kohdataan ikääntyneitä. Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön kehittäminen on Satakunnan hyvinvointialueen strateginen painopiste. On arvioitu että vuonna 2030 Suomessa saattaa olla lähes puoli miljoonaa ikääntynyttä päihdepalveluiden tarvisijaa. Miten olemme varautuneet tähän?

Esitämme, että Satakunnan hyvinvointialueella:

- selvitetään päihteitä käyttävien ikääntyneiden palvelupolut ja laaditaan ikäerityisten päihde- ja mielenterveyspalveluiden tarpeen selvitys, läheisten tukemista unohtamatta.
- selvitetään ikääntyneiden parissa toimivien ammattilaisten tarve päihde- ja mielenterveystyön osaamisen vahvistamiselle ja laaditaan suunnitelma erityisesti päihdetyön osaamisen vahvistamiseksi ikääntyneiden palveluissa.
- luodaan suunnitelma ikääntyneille suunnatun ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön kehittämisestä.
- selvitetään mahdollisuus käynnistää tai laajentaa Sininauhaliiton koordinoimaa Pilke-päivätoimintaa eri puolille hyvinvointialuetta sekä pilotoida ikääntyneille suunnattua sosiaalista kuntoutusta (esim. Tsemppi -toimintamalli).
- selvitetään mahdollisuuksia parastaa muilta hyvinvointialueilta (esim. Savon ha) etsivän vanhustyön toimintamalleja sekä hyödyntää niiden oppeja ja käytäntöjä Satakunnassa.

Vihreä aluevaltuustoryhmä

Porissa 1.12.2025

Jenni Laurila, Vihr.

Minka Leino-Holm, Vihr.

Laura Pullinen, Vihr.

Sanna Hasselanti, Vihr.

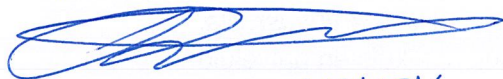
Oskari Siitari, Vihr.

Nuori-Elma Vihr. varavalt.


MARI KALLIO

Nea Hakala

Nea Hakala



PETRI SALMINEN



EIJA SALMI

Mona Koski

Mona Koski

Jari Helttunen

Jari Helttunen

Sanna Kotiranta

SANNA KOTIRANTA



Soile Ojala-Seppä